Після конфіскати — другий наклад

Ч. 241 (10.624). Львів, середа 28. жовтня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.

Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передпол.

Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл. Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

Листи з Варшави.

(Від власного кореспондента.)

Поміж двома світами.

24. жовтня 1925.

Нечисленна скількість послів і сенаторів, що складають українську парляментарну репрезентацію, і скромні матеріяльні ресурси, якими вона може розпоряжати, дуже неприятливо відбиваються на її діяльности. З ріжних боків доводиться чути докори на адресу посольського клюбу, що він не виявляє відповідної акції в пекучих справах біжучого моменту, як шкільна, церковна і т. д. Нераз робилися парляментарній репрезентації закиди і під тим оглядом, що вона надто мало звертає уваги на міжнародне форум, на контакт з европейськими політичними чинниками. Гадаю, що самим нашим послам більше, ніж кому иншому, ясні дефекти їх діяльности, але не завжди від них самих залежить перемогти ті, мовляв, незалежні обставини. Скажемо наприклад, про закордонні поїздки, про участь у міжнародніх конгресах, що відбуваються тепер по кілька разів на рік в ріжних европейських центрах, про безпосереднє інформування впливових чинників світової опінії в наших національних справах,—все це речі великої ваги, речі конче потрібні, але все це вимагає не тільки енергії, не лише доброї волі, а й деяких инших умов, у першу ж чергу великих грошевих витрат.

Тимчасом, хоч і з запізненням, але перший крок у Европу наші і білоруські парляментарні репрезентації зробили, виступивши в досить імпозантнім складі (два посли і два сенатори) на конгресі „національних меншостей“ у Женеві та поінформувавши швайцарську пресу про те, що доводиться терпіти українському населенню, яке попало в склад неукраїнської держави.

Я говорив про ці справи з послом Павлом Васильчуком, який тільки-що повернувся зі своєї мандрівки, і він так само зазначає важливість першого дебюту обранців українського народу на европейській арені та визнає конечну потребу дальших кроків у цім напрямі.

Я не можу торкатися у цім листі фактичного перебігу подій на женевській конференції, про які довідався тепер, але мушу зазначити, що дуже цікаві моменти, вязані з виступами українських делегатів, залишилися не тільки неосвітленими, але й незанотованими в пресі, і це по части треба поставити на карб женевській українській кольонії, яка зовсім не зацікавилася приїздом у Женеву українсько-білоруської делегації і не зробила жадних заходів до зустрічі з нею.

Це річ цілком незрозуміла, бо в Женеві є наші люде, що користуються репутацією високо кваліфікованих громадян...

Значно більше цікавилися українською делегацією Поляки і наприклад п. Сєраковскі, член конгресу, вважав своїм обовязком неодмінно виступати з запереченнями і контрпропозиціями після кожної заяви Українців, хочаб і чисто принціпової. Досить зазначити, що п. Сєраковскі (пруський Поляк) протестував навіть проти того, щоби промова представника українсько-білоруської делегації та оголошені нею декларації були занотовані у протоколі, як то визнала потрібним президія вступного засідання. Довелося зробити перерву в цім засіданні та залагоджувати справу кульоарним шляхом. Цікаво, що діяльну участь у цьому приняв відомий пе-пе-ес Голувко, який приїхав на конгрес з Парижа буцім то як представник преси. Його явно стурбували безтактовні виступи недотепного „родака“, що досягали результатів якраз протилежних тим, на які він розраховував.

За кілька днів до повороту з Женеви наших парляментарів повернув до Варшави член комуністичної фракції сойму п. Приступа, який на запрошення українського клюбу зробив у цьому клюбі, в присутности представників инших клюбів, цікавий відчит про свою мандрівку по Радянській Україні. Багато з того, про що оповідав посол Приступа, відомо читачам „Діла“, і я на цім рефераті спинятися не буду. Мене, як громадянина і журналіста, цікавить у даному разі особливий бік справи. Хоч би ми не дивилися на комуністичну владу, що панує на Вел. Україні, ми не можемо не цікавитися тим, що там робиться, не можемо не добиватися обєктивної та безсторонньої правди про сучасні умовини життя нашого народу. Що за останні три роки на Україні зайшли великі зміни — це не підлягає жадному сумніву, але кожний може ті зміни оцінювати по свому. Майже одночасно з п. Приступою до Варшави прибув з Києва Німець-інжінір, що поверх 20-ти років прожив на Україні й останні два роки займав становище керовника одної з технічних радянських установ. Цей дуже видатний „спец“ між иншим з подивом розповідає про широкий український національний рух, у який він ще 3—4 роки тому дуже мало вірив, але разом з тим він незвичайно критично ставиться до комуністичного господарювання на Україні. Між иншим Німець зазначує страшну нужду по містах української інтелігенції — обдертої, голодної, безробітної, а разом з тим пікантні подробиці подає про знамените мистецтво комуністів у демонструванню перед европейськими мандрівниками свого ладу і гараздів.

Хто ближче до дійсности зясовує сучасне становище на Україні — комуністичний посол чи буржуазний Німець — не важко здалека пізнати та вирішити, але гадаю, що якраз парляментарний український клюб мусів би ним глибоко зацікавитися і подбати про **безпосереднє зазнайомлення** з тим, як живе український народ та українська суспільність в радянській державі.

Якщо кроки на Захід мають велику ціну під одним оглядом, то мандрівка на схід могла дати нашій парляментарній репрезентації дуже цікавий і потрібний матеріял під иншим оглядом... Над цим варто було б подумати.

Senex.

Діяґноза Дмовского.

На недавно відбутому зїзді „Звйонзку Людово-Народового“ виголосив ветеран польського войовничого націоналізму Роман Дмовскі велику промову, в якій схарактеризував Польщу і її внутрішні відносини незвичайно мінорними красками. Дмовскі є безперечно одною з найбільших постатей серед цілої плеяди вшехпольських ідеольогів. Він переріс вшехпольських крикунців в роді Прушинських і компанії на цілий ріст. Бо всі вони являються тільки засліпленою, закукуріченою своїм звірячим шовінізмом мірнотою, а Дмовскі створив усю ідеольогію польської т. зв. народової демократії, поза яку його епігони не вийшли ні на цаль і ніколи не вийдуть. Ведена Дмовским політична партія була завсігди найбільше ворожою до нас, та це все одно не зменшує його поважного становища серед тих польських діячів, які найбільше причинились до здвигнення сучасної Польщі.

І саме той факт, що він був одним із творців т. зв. польського великодержавництва, робить його виновником того лихоліття, в якому Польща найшлася вже на семому році свого істнування. Дмовскі поносить тому і відповідальність за все. Мабуть свідомий тої відповідальности він заговорив, але заговорив так, що ця мова стала йогож власним самобичуванням. Але для епігонів його ідеольогії ця мова стала пророчим „откровенієм“. Забули нещасні, що вона бичує їх не менше самого Дмовского.

Дмовскі сказав між иншим таке: „**В Польщі зле і мусить бути зле, бо за багато людей у Польщі хоче здержави і на кошт держави жити, бо за багато людей у Польщі хоче з дня на день майже стати без напруги, без праці багатими, бо за багато людей у Польщі краде і безпощадно окрадає державу**“. А далі: „**В Польщі 95 відсотків Поляків вважало, що відбудована польська держава то наповнена ідоюмиска, на яку слід тільки кинутися і чимскорше з неї видати. Все вже зроблене, треба тільки їсти та напихати собі кишені, бо є Польща. Треба відпочивати на лоні вітчини**“.

Безперечно, що страшнійшої характеристики сучасної Польщі не міг подати навіть найбільше ворожо настроєний до неї чужинець. Видно, що Дмовскі вважав вакханалію теперішньої польської державної господарки посуненою до крайних меж, коли зважився виповісти таку характеристику.

Навязуючи до тої характеристики, львівське „Слово Польске“ питається: „що це все значить?“ і відповідає так: „Воно значить, що проблема нашої державної будуччини то проблема публичної та індивідуальної моральности“.

„Слово Польске“ поставило справу слушно. Та це тільки теоретична її сторона. Зовсім инакше розвязує її „Слово Польске“ разом із Дмовским у життєвій практиці. Як можна щонебудь казати про публичну мораль там, де національною заслугою вважається збогачування Польщі та пануючого польського народу

Не-

те не звертає уваги у своїй промові і Дмовскі. Та він і не може цього зробити, бо перестав би бути пророком вшехпольського войовничого націоналізму.

Red. czas. „Dilo“ we Lwowie. Pr. 767/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Dilo“ Nr. 236 (10.619) z dnia 22. października 1925. r. pod tytułem: 1) „Za tiuremnymy muramy“ ustępy między słowami: a) warszawskoho delegata do... a: P. Skibinski polchaw, b) s. r. Iwi kołodiwky... a: teper znowu. 2) pod tytułem „Ukrainśki parlamentarysty u Żenewi“ ustępy między słowami: Ukrainci pid Polszczeju... a: Ukrainśki parlamentarysty zawiera znamiona ad 1) występku z § 300 k. ad 2) zbrodni z § 65a) ustawy kar. uznał dokonaną w dniu 20. października 1925 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 i. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 23. października 1925.

Hawel.

Red. czas. „Dilo“ we Lwowie. Pr. 772/25 W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dilo“ Nr. 236 (10.620) z dnia 23. października 1925 pod tytułem: 1) „Tiaromszczyna“ ustęp po słowach: wsioma toma kineć... aż do końca artykułu, 2) pod tytułem: „Burływe wicze w Komarni“ ustęp między słowami: ani kłaptyka zemli... a: Widpowid referenta na zawiera znamiona występku a jo: ad 1) z § 300 u. k., ad 2) z § 302 u. k. uznał dokonaną w dniu 21. października 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenia całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863 i. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Zł. P. Lwów, dnia 23. października 1925

Hawel.

Безправний закон.

Права належаться тільки тим, хто знає своє право. Негідний той прав, хто не вміє належно за них боротися.

Цю правду добре знають польські політики. І ухвалили вони свій шкільний закон у глибокому переконанні, що ми своїх прав не знаємо, а ще менше вміємо і здатні за ті права успішно боротися.

Польща більше як два роки гаяла з ратифікацією Версайського договору. Причиною було кілька постанов про національні меншости. Постанови ті видалися надто великою колодою на шляху польонізаційного походу на нас. Нині польські державники переконалися, що приписи про меншости не такі страшні, як здавалося первісно. І то зовсім не тому, що постанови про меншости безпредметові та беззмістові, а в надії на нашу неактивність. Для ілюстрації візьмім Арт. 7 закона про устрій шкільництва. Цей каже, що „в середніх школах... приватних... обовязковим є навчання по польськи польської мови й літератури, історії та географії разом з наукою про сучасну Польщу (Д. з. ч. 79 поз. 766—1924 р.). Чи має цей припис обовязуючу силу в Польщі? І то не тільки для нас, але для міністрів, кураторів і всіх. Пошукаймо відповіді у Версайському договорі. Арт. 8. того договору обезпечує право свобідного уживання власної мови в школах, що удержуються власним коштом національної меншости. Щож це значить „свобідне уживання власної мови в школі?“ Очевидно в першу чергу право уживати тої мови, як мови навчання і то всіх предметів, яких у школі вчиться. Коли педагога приватної школи примушується вчити якісь предмети в иншій, а не в рідній мові, тоді нема мови про свобідне уживання, а маємо невсвобідне, примусове уживання чужої мови. В цім випадку „свобідне уживання“ рідної мови в якійсь части є заборонене, несвобідне, а тим самим Версайський договір потоптаний, роздертий, як звичайний листок паперу, хоча він то породив ту державу, що його нині так нехтує.

Таким чином польський закон відповідно оголошений впав у безвихідну колізію з приписами міжнародного права. Деж вихід з цього?

На щастя, творці не все для нас приємних Версайських скрижалів добре заздалегідь знали, що не всі будуть виконувати чесно прийняті на себе зобовязання і на цей випадок в Арт. 1. того договору умовилися з Польщею, що Польща згори й назавжди визнає за неважні всі закони, якіб суперечили нашому 8. (й инш.) артикулові Версайського трактату. Постанови про меншости Польща визнала за свою конституцію, (bis fondamentales), навіть більше як конституцію, бо може її змінити не внутрішнім законом, а лише за попередньою згодою Ліги Націй. Проти тої постанови **жадний закон не буде мати сили**, каже договір. То значить, що в части щодо мови навчання шкільний закон не є, ніколи не був і не міг стати законом. З правного погляду він зовсім не істнує. Його не можуть виконувати ні міністри з кураторіями, ні педагоги з дітьми.

Міністр Скшиньскі добре розуміє цю справу і так розуміє, як вище подано. Певно він вказував Грабському та Тугутові на незаконність того „закону“. Можна собі уявити, що бувший галицько польський редактор міністр освіти Грабскі заспокоїв Скшиньского так: „Я тих Русинів знаю, вони й не догадуються у чому діло; покричать тай замкнуть!“

Для нас не важно, щоби для п. Грабского стала ясною незаконність „закону“. А важно, щоб це було ясно для нас. Тоді не довго доведеться чекати, щоби той, кого покликано на сторожу наших прав, розяснив це буцім-то найвищим у міжнародньому праві політикам, а „закон“, якому право відмовило сила закона, скасував.

Мак.

Греція воює далі.

Всупереч звісткам, що греько-болгарський конфлікт є полагоджений мирно між двома державами — воєнні операції продовжуються. Грецькі консуляти на чужині силкуються пояснити причини війни свого уряду, який був буцім-то перший спровокований і це має виправдати дальший хід воєнних подій. Ліга Націй уже вислала свої погрози. Як на часи літаків та радія, цих заходів не можна вважати негайними; три-чотири дні вистачають озброєній державі зруйнувати кілька міст у державі роззброєній. Ця обставина осмілила Грецію.

Грецько-болгарські порахунки мають своє джерело у ненормальній розвязці взаємин двох держав останніми міжнародніми договорами. Болючим пунктом є женевський протокол про охорону меншостей у Болгарії та Греції, питання втікачів-емігрантів обох держав і доступ Болгарії до Егейського моря. Греція не прийняла женевського протоколу і всупереч зобовязань супроти Ліги Націй не виконала їх. Не вважаючи на колишнє порозуміння Болгарії з урядом Венізельоса, теперішній грецький уряд приневолює силою Болгарів покинути грецьку територію і десятки тисяч утікачів находяться без захисту. Економічною необхідністю для болгарської держави є обіцяний їй доступ до Егейського моря.

Слід пригадати, що Греція в 1925 році прогнала короля і зробивши плебісцит проголосила республіку. У лютім н. р. генерал Пангальос, один з провідників републиканської революції, захопив владу, розігнав Національні збори, заки вони прийняли конституцію. Пангальос пішов слідами Муссолінього та Прімо де Рівери. В теперішній воєнній демонстрації він мусів нагадати собі Муссолінього, який минулого року почав обстрілювати грецьку територію за вбивство делегатів прикордонної комісії. Тоді Ліга Націй виявила свою безсилість супроти такого виступу свого члена. Нині мабуть Греція рахувала на таку саму ситуацію. Побачимо, в якій мірі Ліга Націй буде приневолена для ратування свого престіжу вийти поза дипльоматичні засоби, які Франція спільно з Румунією вжила в Атенах для порозуміння Греції та Болгарії.

Ювилей людини праці.

40-літні роковини громадянської діяльности д-ра Степана Федака.

В неділю 26 го н. м. святковано урочисто ювилей 40-літньої громадянської діяльности д-ра Степана Федака. В 12 год. в пол. відправлено в Успенській (Волоській) церкві при численній асисті духовенства Службу Божу; співав хор „Боян“. Потім усі делегати львівських і краєвих українських установ і організацій числом понад 200 осіб зібралися у великій салі засідань „Дністра“ зложити шан. Ювилятові привіт. О. мітрат Бачинський відчитав відручного листа о. митрополита А. Шептицького з бажаннями і благословенством для д-ра С. Федака, як вірного християнина. Д-р Кость Левицький привітав ш. Ювилята від імени всіх присутніх та вручив Йому мистецько виконану пропамятну адресу, якої текст подаємо нижче.

Осип Маковей.

В справі Товариства Письменників і Журналістів.*)

Я не можу приїхати на нараду наших робітників пера, котрі загадують оснувати своє професійне товариство, але сама думка мене зацікавила і нагадала давні часи, коли й я про це думав і писав. Літ тому 33, коли мені здавалося, що буду міг жити „з пера“, надрукував я в „Зорі“ 1892 р. статтю п. з. „Нема грошей“, котру тоді передрукували й инші часописи, і в цій статті я описав матеріяльні відносини наших політичних часописів, народовецьких, москвофільських, радикальних, крім того й инших видавництв: Зорі, Учителя, Дзвіна, Зеркала, Просвіти, друкарні Тов. ім. Шевченка і и. Це був великий „акт обвинувачення“ нашої тодішньої суспільности і мені здавалося, що я до сліз зворушу заспані души наших людей. Не диво, що я вірив в таку силу пера, — я мав тоді тільки 25 літ...

Справу ставив я так, що видавництва не мають грошей, а проте, чи суспільність їх не має, я не знав щось певного сказати. Але нагадую собі добре безнастанні нарікання, які колись доводилося чути, що — мовляв — ми бідні, куди нам до таких витребеньків, як часопис і книжка. З того часу минуло немало літ, одно покоління уже вимерло, було коли придивитися нашим людям, нашим гараздам і біді, щоб могли своє неуцтво і духову лінь оправдувати матеріяльним недостатком. Інтелігенція все находила гроші на дорогі весілля, празники, балі, свята і т. п., а селяне також не відмовляли собі ріжних „оказій“ з пятикою, коршма в кождім селі цвила краще, ніж школа, а суди й адвокати прали щодня селянський гонор за дорогі гроші, котрі на таку ціль все найшлися. Було в моді панькати і ломити руки над селянською недолею, оправдувати інтелігенцію і в імя висших ідеалів спомагати їх даремними часописами і книжками. Старозавітні народолюбці тішилися, що їх книжки та часописи хтось читає, і не думали про те, що даремщиною навчають маловажити чужу працю і грошеві видатки.

Але може не від речі буде подати спершу ті висновки, до яких я перед 33 роками дійшов на основі зібраного тоді матеріялу і спостережень, — вони придадуться для порівнання з теперішніми часами і для ствердження, чи ми поступили наперед. Я писав тоді так:

„Ніяка політична програма не одушевляє ґалицької руської суспільности так, щоби вона цей або той орґан вміла оцінити і йому відповідно помагала. Видавець хочби і дуже цінної книжки зовсім не може числити на заробок. Коли інтеліґенція по селах передплачує часописи, то в значній части поступає собі при тім несовістно (значить, не платить). Винно тут не так лихе положення матеріяльне, як більше слабе почуття обовязку. У біднійшої верстви, як у селян, учителів народних і т. п., почуття це більше розвинене, як у т. зв. висшої інтеліґенції. Щоденні часописи почали у нас виходити ще завчасу; поки „Діло“ виходило тричі в тиждень, поти не мало таких клопотів з передплатниками. Шукаючи за причинами таких клопотів видавців, треба приписати вину також і адміністраціям часописів, котрі — можна сказати — здеморалізували своїх передплатників тим, що без заплати, на пусті замови висилали часопись“.

Дальші висновки: Лихі відносини видавництв не позволяють поправити їх зміст. Про фейлетони в наших часописах мало хто дбає, а в „Ділі“ за них не платять. Всі дописувателі працюють задармо. Редакції перетяжені працею, бо співробітників мають мало, а й тим, що мають, платять дуже лихо. З тої причини у нас ніхто не хоче бути публіцистом — і справді маємо їх ледви кількох. З браку редакторів маємо такі обяви, що... швець знає шевство, але і в кравецтво мішається, бо нема инших... Це очевидячки має вплив і на видавництва. Галицькі автори-літерати спомагають літературу лише, так сказатиб, у свято, а в будні вони заняті працею на прожиток. З того виходить часто дилетантська робота. Тому, що автори на заробіток із своїх праць числити не можуть, а найчастійше за свої гроші видають свої праці, то вони не видають більших, дорожших книжок, лише брошури та брошури. Наша література то збір брошур. Більша книжка являється тільки зрідка-годи.

До того всього меценатів літератури у нас нема, фондів літературних і товариств літератів нема, книгарні покищо нема, агентів книгарських нема, змисл реклями дуже слабо розвинений, критика в самих початках розвою, накладців нема, а визискувати відповідну хвилю до видання і продавання книжок аж тепер починають... Власности авторської ніхто у нас не шанував тай тепер ще не все шанують.

Наслідки тих невідрадних відносин такі: автори покидають писати, бо з пера зарібку нема, а славою ситий не будеш. Друге: коли хто і не покине пера, то покине писати по нашому, а стане писати по московськи, по польськи, по німецьки, — всякими мовами, лише не нашою. — Одні замовкають, другі покидають нас. — Отже горе нам, і сором тут, у Галичині, і сором там, на Україні, коли ми спокійно будемо дивитися на наших дезертирів! коли ми тим, котрі нас ще не покинули, не поможемо! коли ми взагалі не подумаємо над поправою наших літературних відносин!“

За тих 33 років, як це було писане, наш нарід перейшов тяжку школу, пробував зложити іспит зрілости і перепав. У звичайній школі винують за таке або учителів або ученика, а залюблені в своїх дітях батьки найдуть на оправдання ще й „секатури“. Всі разом можуть бути також винні, але потіхи з того мало, ученик „не перейшов“. Чому наш ученик провалився, про це пишемо, і пишемо, і довго ще будемо писати та говорити, але ми, залюблені батьки, находимо звичайно лише одну причину невдачі, а про наших учителів-провідників і самого ученика боїмося говорити, їх торкати не вільно або не на часі. — А може й вони чим провинилися...

Збруя випала з рук, її забрали. Наші адвокати, що вимагали колись стільки уваги для своєї праці, стільки коштів і енергії, програли наш процес у всіх інстанціях і за-

*) Це один з останніх передсмертних рукописів бл. п. О. Маковея, який у звязку з організаційними заходами Т-ва Письменників і Журналістів переслав свої міркування на цю тему.

Ми здані на власні сили.

Пропадемо без економічних інституцій.

Тому купуймо 715 1—1

Акції Земельного Банку Гіпотечного

С-ки акційної у Львові, Підвалля 7.

Глибоко зворушений Ювилят подякував у теплих словах духовенству, що відправило на Його інтенцію Службу Божу, „Боянові", який співав у церкві, та всім присутнім, що вийшлись витати його. Він покликався на свідків, що просився і протестував не робити Йому ніякого шумного ювилею, бо Він — ані великий посол ані ґенерал, а лише скромний робітник, який довгі роки виконував і виконує свій обовязок. Навівши деякі цікаві моменти зі свого багатого на переживання і досвід життя, які нагадало Йому нинішнє свято, д-р Ст. Федак просив як найкращий ювилейний дарунок: дозволити Й му ще дальше працювати й збірними силами змагати до вибореня сили і свободи рідному народові. Дожити цієї хвилини волі — це найбільша мрія — бажання Ювилята.

Після спільної фотографії на подвірї „Дністра" відбувся комерс у краківському готелю. Тости виголосили в черговому порядку: о. сов. Пісецький (від імени духовенства), проф. І. Огієнко (від Т-а українських еміґр.), д-р В. Охримович (від Нар. Ради „Дністра"), посол С. Підгірський (від Української Парляментарної Репрезентації і громадянських організацій Волині і Холмщини), д-р І. Брик (від „Просвіти"), д-р Дмитро Левицький (від президії У. Н. Д. О.), д-р Лев Ганкевич (від Союза українських адвокатів), радн. И. Дрималик (від Муз. Т-ва ім. Лисенка і кооперативи „Український Театр"), д-р В. Загайкевич (від усіх перемиських інституцій), д-р М. Гарасимів (від стрийських інституцій), дир. М. Заячківський (від „Нар. Торговлі"), п. Пак (від урядовців „Дністра"), ред. І. Кедрин-Рудницький (від „Союза журналістів і письменників ім. І. Франка"), о. Стефанович, проф. Бабин (від „Нар. Організації м. Львова), п. Петро Карпяк (від Т-ва „Зорі" й Секції Опіки над реміснчою молоддю), ред. Л. Лепкий (від Краєвого Т-ва опіки над інвалідами і від В-ва „Червоної Калини"), о. прал. І. Куницький (від У. П. Т.) і ще раз д-р В. Загайкевич — окремий тост в честь рідні Ювилята. Поміж поодинокими тостами співав мужеський хор.

У кінцевому слові д-р Степан Федак визначив головно свою радість з приводу теплого привіту співробітників. Поміж дирекцією та службовиками „Дністра" — казав Ювилят — нераз бували непорозуміння, які ніколи не спонукували дирекцію до зміни свого щирого товариського відношення відносно службовиків.

— З поза Львова наспіли привітні листи і телеграми від українських установ з таких місцевостей: зі Святина, Тернополя, Станиславова, Дрогобича, Немирова, Яворова, Бучача, Лютовиск, Судової Вишні, Збаража, Чернелиці, Борщева, Комарна, Камінки, Нового Санча, Радехова, Товмача, Сяніка, Винник, Турки, Глинян, Копичинець, Надвірної, Стрия, Делятина, Любачева, Чорткова, Купнович і ин. З поза краю наспіли привітні від організацій Ужгорода, Густу, Мукачева й Берліна. З незаступлених персонально львівських установ і організацій прислали письмені побажання: Т-во „Праця", В-во „Світ Дитини", Енерґія „Дністра", управа „Національного Музею", Т-во „Заховуй", польська президія адвокатської палати і ин. З поодиноких поміж визначних громадян прилучили свій голос листами й телеграмами: проф. д-р Степан Смаль-Стоцький з Праги, О. Саліковський з Варшави, д-р Зенон Кузеля з Берліна, дир. Михайло Галущинський, д-р Іван Макух, д-р Марія Глушкевич, Константина Малицька, д-р В. Щурат, радник А. Корнелля і ин.

Пропамятна адреса, передана д-р Ст. Федакові з підписами установ і організацій.

Достойний Ювиляте!

Талантом і залізною працею здобував Ти сиротою за молодечих літ знання і прожиток для Себе і Своїх найблизших, для котрих Ти був найкращим сином і братом і гордістю.

Здобувши знання, забажав Ти віддати свої сили на услуги рідному народові як його ідейний оборонець, що не шукав для себе ані достатків, ані признання.

Щоби двигнути матеріяльно свій нарід, клав Ти враз з своїми однодумцями підвалини під українські кооперативи „Народню Торговлю", „Дністер", а бистрий розвиток нашого економічного життя — це в значній части вислід Твоєї невтомної праці, безкорисности і знання.

Ти розумів, що українська земля має перейти в руки українського хлібороба і переводив цю думку в діло.

В глибокій вірі, що ні одна українська дитина не повинна пропасти для Народу, Ти став меценатом українських захистів, захоронок і національних шкіл, в яких виростає ясній ша будучина рідної землі.

Ти відчував, що Нарід без культури не може вдержатись серед культурних націй, тому підпомагав щедрою рукою мистецтво, українські наукові, просвітні, педагогічні інституції, та станув сам на чолі найстаршої з поміж них, Ставропигії, де за Твого проводу відновлено величню, старинну каплицю і видано пропамятну книгу про минуле життя Братства.

Твоя людяність не позволяла Тобі на це, щоби пропадали вдови, сироти, немічники, емігранти та инші жертви визвольної боротьби і як голова „Горожанського Комітету" ніс їм поміч та стукав до людських сердець, щоби зменшити горе на рідній землі та на чужині.

Твої благородні почування, Твоя любов для споневіреної нації завели Тебе у тюрму, де Ти не тратив ніколи віри, що правда побідить і цю віру вливав у серця суспільности.

Ніяка жертва не була для Тебе за велика і кожду із них переносив Ти з геройським спокоєм Громадянина і Батька. Тому нині, у сорокліття Твоєї громадської, богатої у плоди, невтомної праці, приходять до Тебе відпоручники українських громадянських установ та віддають поклін Твоїм трудам, знанню, безкорисности, щедрости, характерности, незломности і бажають, щоби українське громадянство могло ще довгі літа бачити у своїх передових рядах Тебе, Достойний Ювиляте!

Для відродження Своєї Нації Ти працював. Нехайже доля дозволить Тобі побачити її на волі й у гаразді!

У Львові, дня 25. жовтня 1925 року.

Організація робітників пера.

Перші загальні збори „Товариства письменників і журналістів ім. Івана Франка".

В суботу 24. жовтня відбулися в пополудневих годинах перші загальні збори новозаснованого „Товариства письменників і журналістів ім. Івана Франка".

У зборах взяло участь 32 українських діячів пера зі Львова та з краю. Між присутніми бачили ми старших і молодших робітників на полі нашої літератури, публіцистики і науки. Провідником зборів вибрано одноголосно письменника д-ра Андрія Чайківського з Коломиї, який покликав на секретаря п. Р. Купчинського. Голова відчитав привіт для нового товариства від Марка Черемшини, та присвятив кілька слів теплої згадки покійному О. Маковеєві, якому все лежала на серці справа організації українських робітників пера. Всі присутні пошанували память померлого письменника повстанням з місць.

На порядку нарад стояв вибір Ради Товариства. Голосування відбувалося картками. Головою товариства вибрано д-ра Андрія Чайківського. Членами Ради стали: д-р М. Рудницький (заст. голови), Роман Купчинський (господар), Ф. Федорців (скарбник) і В. Бобинський (секретар). Їх заступниками вибрано пп. І. Квасницю і д-ра М. Стахова. До контрольної комісії вибрано: д-ра І. Свенціцкого, М. Струтинського і Д. Паліїва. Після виборів відчитано передсмертний лист пок. О. Маковея до ініціятивного комітету товариства. Цього листа друкуємо сьогодня в великому фейлетоні. Всі присутні вислухали його з великою увагою та напруженням.

Потім прийнято ще кілька внесень про плян праці товариства та про оборону професійних інтересів усіх членів товариства. Ці ухвали мають бути обовязуючими інструкціями для Ради товариства. В 7. годині вечером збори закінчилися кінцевим словом голови.

НОВИНКИ.

— **Голодівка наших вязнів.** Сьогодні звернулась депутація від імени Організації Українців м. Львова до президента суду Черві́нського, в справі голодівки політичних вязнів. У склад делеґації увійшли пані: М. Білецька, К. Малицька і панове Целевич і Кінка. Делуґація заявила, що українське населення є стривожене відносинами у вязницях і що всі обіцянки інспектора варшавських вязниць є досі невиконані і вказала на „болячки" справи, а саме: приворозлення надто гострих дисциплінарних кар як напр. заборона проходів вязнів, заборону читати часописи, труднощі у зустрічах вязнів з рідньою та знайомими (коротність часу розмови крізь решітку). Зокрема звернула депутація увагу, що поведінка вязничних органів супроти наших політичних вязнів є багато гірша, ніж супроти таких вязнів иншої національности (напр. Штайґера) і що з цього приводу українське населення є схвильоване. През. Червінскі заперечив вістці, буцім-то вязні голодують уже пятий день, бо голодівка триває щойно два дні; що деякі вязні вже припинили голодівку і що голодуючі не є політичними вязнями, бо є обвинувачені в большевизмі, шпіонажі і нападах на державну касу. Депутація дозволила собі пригадати факт, що царська влада саме за того самого рода злочини переслідувала нинішніх достойників польської держави, як президента Войцєховского і марш. Пілсудского, (відомих революційним партіям як товариші „Едмунд" і „Віктор"). Вкінці обіцяв президент, якщо голодівка скінчиться, дати вязням краще поміщення, скасувати раніише накладені дисциплінарні кари і решітку при розмовах з гістьми та дозволети на частійші проходи.

— **Голова сіоністів про кримську жидівську кольонізацію.** Голова світової сіоністичної організації проф. Вайцман заявив у Берліні представникам німецької преси, що жидівська кольонізація Криму не робить сіонізмові ніякої конкуренції. В Росії — казав він — йде про кольонізацію 10 тисяч жидівських родин та про створення для них дому. Дім цей не буде вправді жидівським, але буде він домом у всякому випадку. Про конкуренцію для сіонізму не може бути тому й мови. Але треба признати, що по сіонізмі кримська кольонізація являється другим з черги конструктивним ділом економічної а подекуди то й психольоґічної відбудови Жидів. Стоячи на такому становищі сіоністи витають кримський проєкт, незважаючи на те, що він не має ніякої стичности з напруженням жидівського народу в напрямі відбудови жидівського осідку в жидівському краю.

— **Відкриття нового скандалу в ПКО.** „Експрес" доносить, що при купні дому в Лодзі мала місце така подія: Дім купив для ПКО якийсь п. Бавн, власник кіна „Спленділ" за 20 тисяч золотих а ПКО продав його зараз же за 230 тисяч золотих. Крім цього вложила ПКО величезні суми на реконструкцію дому.

— **Фальшівники документів.** Подітична поліція відкрила в Берестю над Бугом велику шайку фальшівників документів. Шайка фабрикувала „доводи особисті", пашпорти та військові книжочки. Шайку арештовано в її урядовому поміщенню в часі праці. Забрано багато блянкетів, печаток, підписів і ин. Ціла організація складалася зі самих Жидів.

— **Ucrainica.** У ч. 289. „Prager Presse" в відділі „Slavische Rundschau" є інформації про українську історичну літературу остатніх літ, про українські школи в СРСР, про смерть математика проф. Лебединцева і музей Ханенка в Києві.

— **Засуд Трояновского.** Дня 24. жовтня ц. р. ставав перед окружним карним судом у Варшаві в характері обвинуваченого відомий Трояновскі. Судили його вже другий раз. Трояновскі відомий з провокаційної афери, що мала у наслідку вибух бомби в редакції „Вальки Люду". Свого часу про цю аферу в нас широко писалося. Обвинуваченому закинула прокуратура авторство кількох революційних статтей в названому часописі. На початку розправи оборонець д-р Шумаьскі поставив внесок на покликання в характері свідків надкомісаря політичної поліції з Варшави Ленского і слідчого судді Люксенбурґа на обставину, що Трояновскі робив усе з припоручення поліції та з її доручення видавав „Вальку Люду". Коли ж 4. число тої ґазети прокуратура сконфіскувала, то надкомісар Ленскі робив заходи для уневажнення конфіскати. Трибунал внесок оборони відкинув, супроти чого д-р Шумаьскі зложив оборону. Обв. Трояновскі зложив таку заяву: „Не буду таїти, що я фабрикував бомби з доручення поліції і при тій нагоді я стратив око. Революційні статті писав я з наказу політичної поліції, якої я є конфідентом. Пишучи їх, я виконував наказ влади і був пересвідчений, що вона мене оборонить перед відповідальністю. Я є невинний". Далі обвинувачений сказав, що повищу заяву зложив тому, бо поліція не зробила нічого для того, щоби його звільнити перед карною відповідальністю. Прокуратор не взяв на увагу мотивів Трояновского а трибунал пішов по думці виводів прокуратора і засудив Трояновского на один рік тюрми.

— **До відома дирекції П. Д. У. В.** (з практик її функціонарів). В половині липня ц. р. функціонар Польської Дирекції Взаїмних Обезпечень переводив оцінку будинків в Красноїлі п. Косів і казав підписувати чисті формулярі вимовляючись тим, що поповнюю їх у громадській канцелярії.

— **Смерть клясичного атлета.** Недавно згадували деякі часописи про смерть жидівського „короля заліза" Брайтбарта називаючи його найсильнішою людиною в світі. Ці епітети, як і слава того, що буцім-то ломав зубами залізо мали в собі

мовкли. Лишився тільки бідний писар, що може до вподоби називати себе або письменником або журналістом, і він тепер має пером здобути те, чого не здобулося зброєю і політикою, або хоч ратувати нарід до часу. Я не знаю докладнійше відносин наших теперішних видавництв і молодшого покоління письменників та журналістів. Але це знаю, що на тих молодих робітників пера впало тепер величезне завдання, далеко більше і тяжше, ніж на їх попередників перед війною. Перед світовою війною в нас не було такого страшного і загального пригноблення, як є тепер; лічити його щодня пером у часописі діло дуже тяжке, коли й сам лікар у своїй душі не має ніякої радости і надії.

Чи за тих 33 роки відносини наших робітників пера змінилися на краще? Нема сумніву, що маємо тепер редакторів далеко більше „европейських", ніж колись були, але нема також сумніву, що суспільність чи видавці винагороджують їх так само, як колись, по свойому звичаю, а не по европейськи. Все „нема грошей". Автори наші такі самі безсребренники, як були колись; видавці обкрадають їх часто зовсім безцеремонно і передруковують нераз цілі книги, не спитавши навіть дозволу. Заробити пером на прожиток годі, все ще треба иншого зарібку шукати, щоб не загинути. Книгарні вже є в нас, але вони звичайно нічого не видають, тільки перепродують те, що инші люде чи товариства видали. Кольпортажа не краща від давньої, майже ніяка. Критика і реклама мало що кращі від колишніх. Професійної організації письменників і журналістів, про котру протягом останніх 30 років говорилося і писалося нераз, і досі нема, бо ніхто не збирається вікувати по редакціях або взагалі жити з пера. Коротко сказати: як не числити видавництва на В. Україні в рр. 1917 і 1918, у нас в Галичині про великий поступ за такий довгий час говорити не можна. А чейже це таке діло, що в першім ряді від нас самих залежить і ніхто нам його не зробить за нас.

Докладнійшу характеристику теперішних відносин письменників і редакторів я лишаю товаришам більше свідомим; я хочу лише зазначити велику потребу організації цих робітників, щоб вони й самі не марнувалися і щоб могли більше і ще кориснійше працювати. Старим письменникам така організація вже не поможе, бо все одно, вони вже пером на хліб не зароблять, але молодші як не подбають про себе, то змарнуються і діла не зроблять. Вони тепер почують те саме, що колись чули їх старші товариші, що нема гроший, але з літами переконаються так само, як старші, що на все гроші находяться, тільки на книжку і на часопис їх нема. І тепер наші люде не лише плачуть, але й скачуть — і за ті гопки платять за один вечір більше, ніж за книжки в цілім році, — нарікання на недостачу грошей все були і будуть, — діло в тому, щоб наші люде почали раз нарікати самі на себе, на свій нерозум і незрілість, та старалися цим недостачам зарадити. Нам занадто богато упущено крови з тіла, щоб не шанувати тої, яка ще осталася, щоб не цінити тих людей, що будять нас до нового життя.

Вже вийшов з друку **СТІННИЙ КАЛЄНДАР У. П. Т. НА 1926 р.** з двохбарвною заставкою

Ціна 1 зл. — Замовлення приймає Адміністрація Видавництв У. П. Т. Львів, Руська ч. 3.

...омало реклями. Більше право на всі ці титули мав відомий англійський атлет Євгеній Сандов, що тепер помер у Льондоні в 58 році життя. Сандов був з походження Росіянин; молодим хлопцем-сиротою заробляв на хліб на чужині як модель до різьб малюнків та анатомічних студій. Захоплений красою тіла грецьких атлетів хотів піти їх слідами і виробив собі незвичайну силу, одночасно стаючи зразком класично збудованого мущини. Оснував у Льондоні гімнастично-лікуюче заведення і був придворним гімнастиком англійського короля. Весь світ знає його ріжні апарати до гімнастики і методи вироблення сили. Довгими роками виконував продукції сили, в роді підношення коня або автомобілю, в яких мало мав рівних.

Вже вийшов з друку

Катальоґ Науковий

(1. Історія, історія літератури, етнографія, 2. Мова, 3. Словники).

Висилає за попереднім надісланням 60 сот.

Книгарня Наук. Тов-а ім. Шевченка Львів, Ринок 10. 1—1
703

Кінець голодівки.

Дня 22. ц. м. політичні вязні в тюрмі на Баторого розпочали другу голодівку з причини невиносимих відносин в тюрмі. В тій справі інтервеніював дня 24. Х. посол Підгірський у міністра справедливости в Варшаві а дня 26. Х. інтервеніювали у президента карного суду адвокати д-р Глушкевич і д-р Ганкевич. Вони оба явилися з радником Ангельским у суді і тут по довгих переговорах голодуючі перервали страйк.

З судової салі.

Процес Штайґера.

Відтяжаючі свідки.

З дальшої серії свідків цікавими є зізнання Німкині Анетти Францос і інж. Якова Куттіна. Вони обоє твердять рішуче, що бачили атентатчика та що ним не є Штайґер. По зізнанням інж. Куттіна — винуватцем був молодий мущина, бльондин, середнього росту, в ясім гумовім плащі і мягкім капелюсі. Свідок зараз на місці злочину говорив про своє зомічення, а на поліції при конфронтації зі Штайґером і тепер в суді категорично заперечив тотожність Штайґера з атентатчиком. В товаристві атентатчика був другий мущина, низший від першого, брунет з малим чорним вусом, у бронзовому вбранні і чорнім капелюсі. Після кинення бомби, вони відірвались від групи людей зпід склепу Бетра і втекли в глиб вул. Леґіонів. Цю сцену бачило більше осіб на бальконі каварні де-ля-Пе, де находились теж візвані 2 свідки. Свідок Куттін твердить, що минуло від атентату яких 5 хвилин, поки маса людей кинулась тікати. Коли свідок сказав Лукомскому, що бачив атентатчика, той відрубав: „вже маю його"; свідок страшенно збентежився такою відповідю, знаючи притім, що правдивий винуватець утік. Свідок покликався ще перед Лукомским на п. Екштайна, який разом зі свідком бачив цілу сцену. Спроваджений на поліцію Екштайн теж саме заперечив вину Штайґера. Свідок подав низку моментів, що відріжняють справжнього атентатчика від Штайґера.

Д-р Грек хоче подати свідкові 2 фотографії — як потім показується: Харкова і Фідика — для аґноскування. Предсідник противиться, щоби свідкам передавано матеріяли, що не перейшли крізь руки трибуналу.

Свідок Адольф Томбак, купець, наводить оповідання його знайомого Ґліксмана про якихсь двох молодих мущин, які торкнувшись його на критичному місці — перепросили його по українськи; за хвилину Ґліксман почув, як один з тих двох мущин „сказав до другого: „тут буде краще". Ґліксман підозріває у тих двох Українцях — справників атентату; свідок звернув йому увагу, що вибір місця міг мати невинну ціль: охоту краще бачити президента. Свідок Репельовіч, поліціянт з Кракова, стояв звернений лицем до публики, бачив лет бомби, але не бачив винуватця.

Нові свідки прокуратора.

Прокуратор вносить на завізвання Вікторії Лебль, замешкалої у Відні, Зарбрікенштрассе 12, яка 17. жовтня зголосилася у польському посольстві у Відні зі заявою, що бачила справника атентату і що є ним Штайґер. Приватно прокуратура довідалася про розмову ігумена монастиря оо. „Змартвихвстанцуф" з віцемаршалком сенату кс. Штіхльом, в якій то розмові згаданий ігумен мав висловитись, що вже рік тому до польського консуляту у Відні зголосилась була якась пані в справі Штайґера, але тоді її не переслухали. Прокуратор вносить на покликання названих свідків, щоби ствердити, чи ця пані й Вікторія Лебль це одна й та сама особа. Дальше прок. кличе на свідків двох авторів листа, якого він отримав, в якому запевнюється про вину Штайґера; инша річ, що прокуратор не виключає фіктивність подавних у листі підписів. У справі оречення знавців-піротехніків прок. вносить перевести ще одну експертизу і ще раз переслухати Лянґеліче. Крім тих свідків прок. вносить покликати ком. Кайдана на обставину, що Пастернаківна не зміняла своїх зізнань. Прокуратор предкладає 1. число „Слова польского" з 25. січня 1925, в якому в супереч твердженням д-ра Грека — була виразна згадка про побут Панчишина в критичний час у санаторії доктора в Микуличині.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Димісія нім. міністрів.

Трьох німецьких націоналістичних міністрів вручило канц. Німеччини димісію. Думають, що кріза буде зліквідована, а три вільні теки поручать держ. секретарям до остаточного вияснення положення, евент. до візду в Льондоні.

През. Німеччини прийняв димісію трьох міністрів; вільну теку фінансів поручив канц. Лютерові, вн. сп. м-ові райхсвери, сусп. господарки м-ові комунікації Кроне.

Довірочні наради С. Народів.

26. Х. почалась надзв. сесія С. Н. в справі гр.-болг. конфлікту. Тому що делегати обох сторін не могли порозумітися, на внесення Бріяна С. Н. почав радити довірочно. 26-го виїхав до Парижа Чемберлен. Візьме участь у другому засіданні С. Н.

Грецько-болг. війна.

Інтервенція С. Народів перестати воєнну акцію в Болгарії не мала успіху. З Білгороду повідомляють, що пальба гр. артилерії все кріпшає. Бомбардують болг. містечка Марецостин і Петрово. Около 10 тис. збігців жиє під голим небом.

---

† Ам... ...

ЛУЧАКОВСЬКА

вдова по краєвім адвокаті і послові м. Тернополя упокоїлася дня 26. жовтня ц. р. по тяжкій недузі. Похорон відбудеться в середу дня 28. жовтня 1925 о год. 11. рано з крипти оо. Бернардинів на личаківське кладовище.

Богослуження за упокій души покійної відправиться дня 29. жовтня о год. 9. рано в церкві св. Петра і Павла. 699

Ширіть наш часопис!

ОПОВІСТКИ.

Український Театр під дирекцією І. Когутяка.

Білий Камінь, саля „Просвіти".
Середа 28.Х. „Барон Кімчель".
Четвер 29.Х. „Царевич".
Пятниця 30.Х. „Натусь".
Олесько, саля „Народного Дому".
Субота 31.Х. „Воєнний Похрестник".
Неділя 1.ХІ. „Воскресеніє".
Вівторок 3.ХІ. „Натусь".
Середа 4.ХІ. „Царевич".
Четвер 5.ХІ. „Морфіюм." 569 3—?

Репертуар „Українського Наддніпрянського Театру" О. Міткевич:

Ходорів, саля „Нар. Дому" (переїздом одна вистава).
28.Х. „Дні нашого життя".
Винники, саля „Нар. Дому".
29.Х. „Циганка Аза".
30.Х. „Вій".
31.Х. „Пан Твардовський".
Львів, саля Лисенка.
1.ХІ. „Маруся Богуславка".
3.ХІ. „Казка Старого Млина".
5.ХІ. „Дні нашого життя".
7.ХІ. „Чорна пантера і білий медвідь".
8.ХІ. в год. 3·30 по цінах знижених „Вій", в год. 8. вечер „Ніч під Івана Купала.
Нові декорації і костюми. 562 21—?

Український мішаний хор Д. Котка.

у середу 28. Х. Стрий.
у суботу 31. Х. Калуш.
у неділю 1. ХІ. Станиславів.
у понеділок 2. ХІ. Станиславів.
у второк 3. ХІ. Станиславів.
у четвер 5. ХІ. Коломия.
у пятницю 6. ХІ. Коломия.
у суботу 7. ХІ. Коломия.
у неділю 8. ХІ. Снятин.
у понеділок 9. ХІ. Снятин. 518 28-?

Пригадується, що Загальні Збори Товариства Катехитів відбудуться в понеділок 2. листопада ц. р. в год. 3. з полудня в Духовній Семинарії. 1—2

Дрібні оголошення.

Панночки у віці 10—14 літ, веселої вдачі пошукується зараз до 5-літньої дівчинки на кілька годин денно до забави за винагородою. Зголошення: Чічка, Лісна 10. год. 5—6. 696 2—3

Інструктора (-ку) до двоє дітей з III. кл. народної прийме православний священик від 1.ХІ. 1925. Зголошення з поданням условій слати на адресу: Prawosławny Urząd parafialny w Bezku. Skrytka pocztowa Nr. 24. Chełm Lubelski. 694 2-3

Учитель без посади пошукує лекцій на селі з народніх шкіл або I—III кл. гімн. і I—III року уч. семинарії. Зголошення приймає з чемности З. Левицький. Красіцьких 6. 695 2—8

Віллю продам, зайнмаючу 12 убікацій (три вільні), з городом 390 сяжнів. Чудовий вид. Околиця Личакова. Ціна 3.000 долярів. „Праця", вул. Гавзнера 5. 687 2—2

Спальня, їдальня, сальони, мужеські кімнати, солідні, нелопаючі, найдешевше поручає: Лев Матвійовскі, вул. Хорунщини 29. 675 3—4

Вже появилося 2-ге число двотижневого огляду національного життя „ПОЛІТИКА" яке висилається тільки передплатникам. Ціна примірника 80 сотиків. Передплата до кінця року 4 зол., без першого числа зол. 3·50. Передплату слати на конто „Політики" до Земельного Банку Гіпотечного у Львові, Підвалє ч. 7. 692 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

В неділю, дня 1. листопада ц. р., в год. 12. в полудне в салі Народнього Дому у Львові відбудеться

Святочний Концерт

в користь українських інвалідів із такою програмою:

1. Вступне слово.
2. Гушалевич-Вахнянин: Живем, живем — муж. хор.
3. Яр. Цурковський: Боєвий лицар — декл. І. Библюк.
4. а) Олесь-Лисенко: Айстри і
   б) G. Verdi: Арія з опери „Дон Карльо" сопр. сольо П. Левицької.
5. І. Ф.: Гимн — декл. інж. В. Костей.
6. Max Bruch: Konzert G-Moll скрипкове сольо І. Вірстюк, уч. проф. Москвичева.
7. а) Вольфманн: Романца і
   б) В. Гейзер: Могила в степу — баріт. сольо С. Іваненко.
8. П. Карманський: І. падолист — декл. Л. Сениківна.
9. Гайворонський-Купчинський: вязанка стріл. пісень — муж. хор.

Фортепяновий дотрій Вп. п. п. Д. Гординська і Інж. Бобикевич.

Дірігент хору: Вп. рад. Купчинський Т.

Білети по ціні 4, 3, 2, 1. зол. (стоячі 50 сот.) 30 і 31. Х. в книгарні Шевченка, в день концерту при касі. 701 1—2

90 літ істнуючий
ФАБРИЧНИЙ СКЛАД СУКНА І ВОВНЯНИХ ТОВАРІВ
ІВАН ВАЛЛЯХ і СИН
ЛЬВІВ, Ринок 38.

поручає на біжучий сезон величезний вибір першорядних новостей краєвих і заграничних на одяги, костюми, плащі і раґеани. Плюші і „kasha" на плащі. Коци на ліжка і коні. 658а) 1—2

Футра мужеські Футра жіночі

поручає маґазин і робітня футер
Олександра Врубля
Львів. вул. Галицька 20, І. пов. 276 20—30

Краса — Принада — Гиґієна.

Останні, ще невідомі винаходи для жіноцтва: Косметичні та гигієнічно-охоронні. — Домагайтесь катальоґів, прикладаючи на пересилку марку. Bydgoszcz, Labor, skrzynka poczt. 61. 591 11—12

УЖЕ! ПОЯВИВСЯ УЖЕ!

Великий Народній Ілюстрований Календар „Просвіти" на 1926 р.

Великої вісімки, 20 аркушів друку! Трикольорова, стилізована окладинка з українськими гербами галицьких міст, роботи арт.-маляра П. Ковжуна. Малюнки і портрети.

Календаріюм містить крім звичайного календаря ще й календарі українсько-історичний та сільсько-господарський і пасічничий.

Різнородний інформаційний відділ: Українська і білоруська національна територія. Українська національна територія і кількість Українців у Польщі. Показчик українських культурних установ: Т-во „Просвіта". Центральний, кооперативний Банк (Краєвий Союз Кредитовий). Наш одинокий банк (Земельний Банк Гіпотечний). „Дністер", його початки, діяльність та асекураційний примус. Українська Парляментарна Репрезентація. Політичні партії. Загальні відомости про світ. Дещо з господарського життя світа. Загальні відомости про Польщу. Дещо з господарського життя Польщі. Державний устрій у Польщі. Конституційні ґарантії. Провідник по Львові і краю.

Відомости з сільського господарства: Наше село (чим і як піднести наше господарство). Про ґрунт. Ростини-чужоїди. Вороги пасіки.

Відомости з гигієни: Як берегти здоровля. Дещо про гигієну жінки.

Багатий белетристичний відділ: Наші княжі столиці та їх памятки. Гостина патріярха Макарія у гетьмана Богдана Хмельницького. З історії одного курінного. На Великім Лузі (з побуту на Великій Україні). Перед зривом (200 літ тому). Проскурівський погром. В десятилітні роковини смерти І. Франка. На Купала на Івана. Безпечний захист. Cavalerja Rusticana. Недомовленеє слово (поезії). Приніс! (нарис з сучасного життя). Два поважні виборці. В рідних сторонах (поезії). На роздоріжжу (з життя Холмщини). Пилип Таран (правдива подія). Штунда. Доляри. Меморандум бодяків (поезії). Вага „малої" національної роботи. Шануймо нашу ношу. Ріля і значіння селянства. О. Маковей. В. Самійленко. Посмертні згадки. Вкінці багато оголошень ріжних фірм у Львові і в краю.

ЦІНА 5·50 зол., за післяплатою 6·50 зол.

Звичайні члени Т-ва „Просвіти" дістануть 25 проц. опусу. Члени передплатники на 1926 р. дістануть календар безплатно. — Т-во „Просвіта" Львів, Ринок 10.

За редакцію відповідає **І. Рудницький.** Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.